

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רוז שליט"א
רבה של תל ציון, ראש ישיבת פלא יועץ

פלא יועץ

ידוע כמה הפליגו בזהר הקדוש, פרשת וילך, בגודל ועוצם שכר מי שהוא שומר אמונים, שיושב ומצפה מתי יבוא לידו לשמוע ברכה כדי לענות אמן. כל קבל דנא תוקף וחומר העונש למי שאינו חושש לענות אמן. באמת תסמר שערות אנוש מראות חומר שבו, ולבבות יכאבו על רבים מעמי הארץ שאין נזהרים כלל. ה' הטוב יכפר בעד, כי לכל העם בשגגה.

ומאחר דכתיב 'אל תמנע טוב מבעליו בהיות לאל ידך לעשות', מה מאד צריך לזהר לומר הברכות בקול רם אם יש אנשים שיודע בהם שחפצים לענות, אל ימנע טוב מהם, ולו תהיה צדקה יותר ממנה יפה, כי גדול המזכה, וכל המעשה את חברו לדבר מצוה מעלה עליו הכתוב כאלו עשאה. ועוד כתבו הפוסקים שהעונה אמן יענה גם כן בקול רם כדי שישמע המברך, ויכוין המברך להיות שומע האמן כעונה, והעונה יכוין להוציא ידי חובת עניה למברך, ומהמברך והעונה יתקלס עלאה, ועליהם תבוא ברכת טוב.

וביותר צריך לזהר האומר קדיש שיאמר אותו כתקונו, שאם יאמר יתקדל ויתגדש וכדומה, שהוא מחרף ומגדף, כיצד יענו אחריו אמן, וכן צריך לומר הקדיש בנחת, כדי שלא לגרום בטול עניית אמן אחר "שמה דקדשא בריך הוא".

(רבנו אליעזר פאפו ספר "פלא יועץ" ערך 'אמן')

טהרת מקום התפילה

כְּצֵאתִי אֶת הָעִיר אֶפְרוֹשׁ אֶת כַּפִּי וְגו' (ט, כט)

מדוע ביקש דוקא לצאת תחילה, ולא פרש ידיו תוך העיר. אמרו רבותינו "לפי שהיתה מלאה גילולי עבודה זרה". והביאו רש"י. ויש לשאול וכי מי שנמצא תוך עיר של גוים אשר ישנו שם עבודה זרה, אסור לו להתפלל. ועוד מדוע אמר אפרוש את כפי ולא אמר "אתפלל ואבקש מהשם", ומה ענין פרישת הידים.

ואפשר, כי בכל המכות כאשר היה פרעה כמתחרט וביקש ממשה שיעתיר לה' להסיר המכה ממנו, לא הוציא הבעת חרטה. אולם במכה הזו מכת ברד נאמר (ט, כז) "וישלח פרעה ויקרא למשה ולאהרן ויאמר אליהם חטאתי הפעם ה' הצדיק ואני ועמי הרשעים". לזה השיב לו משה, כצאתי את העיר "אפרוש את כפי אל ה'; הקולות יחדלון והברד לא יהיה עוד" כלומר מכיון שהבעת "חרטה", זו עצמה יכולה היא שתגן, ודי לי מעתה רק פרישת ידים, וכמעט בלא דיבור. אך חשש משה שמיד יחזור בו מהחרטה ורצה שיחזיק בדעתו זו במה שאמר "ה' הצדיק" וגו' לכך הרחיק לו את הדרך ואמר, המתן עד שאצא... ובינתיים ימשיכו הברד והקולות.

אמנם, כדי שלא יחזיק פרעה בעצמו שמרמה את משה, אמר לו משה: "ואתה ועבדיך ידעתי כי טרם תיראון מפני ה' אלהים". כי אינך אמיתי באמונת ה'. ותדע שהרי כל ארצך מלאה גילולים, עד שאני צריך להתרחק מכאן כדי שלא תהא סתירה בין פך שאומר ה' הצדיק לבין המעשים הנמצאים בעירך אלו העבודה זרה.

ובשו"ת תרומת הדשן (סימן ו) כתב, שמי שהולך בדרך והגיע זמן התפילה ובקרום מגיע לבית מלון, אם יש שם עבודה זרה, אזי עדיף שיתפלל בדרך ולא במלון, וכמו שאמר משה "כצאתי את העיר לפי שהיתה מלאה גילולים". ע"כ. ויתכן שאע"פ שאין הדבר אסור ממש, מ"מ אין ראוי. וכן משמע מהראיה הנוספת שהביא שם, ממסכת שבת (קכז ע"ב). ע"ש.

ובתוספות (במגילה ו ע"א) כתבו שקשה לומר שמקום שהיה בו עבודה זרה כגון בית גדול, יהיה אפשר ללמוד שם תורה, ומה שאמרה הגמרא (שם) עתידין בתי קרקסאות ששרי יהודה ילמדו בהם תורה, אינו ממש מקום עבודה זרה. ע"ש.

ומזה נלמד: כמה צריך כל "בית" להיות נקי ברוחניות, שאם יש בבית טלויזיה רעה, או אינטרנט, או אייפון ופלאפון לא כשר רק יש בו דברים שלא כן ח"ו, איך בבית כזה יתקבלו תפילות וישמע בהם תורה? - ישמע חכם ויוסף לקח!

שבת שלום ומבורך!

שואל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ה

בצל קלוף בתערובת

שאלה: מי שעשה סלט עגבניות ומלפפונים עם חתיכות "בצל", ועבר הלילה האם מותרים בבוקר.

תשובה: אם זה חתיכות הנראות וניכרות אז אין זה "תערובת", ואסור. ואז ישליכו רק הבצלים, והשאר מותר. כמו כן סנדויץ עם ביצה שעבר הלילה, א"צ להשליך כל הסנדויץ, רק את הביצה, וראה בשו"ת ברכת יהודה ח"ב (חיו"ד סימן ו-ז).

הטבלת מלחייה

שאלה: מלחיית מלח שבשלחן (מתכת או זכוכית), האם צריכה טבילה.

תשובה: אם היא תוצרת גויים חייבת טבילה בכרכה, כי היא כלי סעודה.

חיוב חלה בבצק העשוי ליחלק

שאלה: בצק הנעשה בגן הילדים, ואחר עשייתו לפני האפיה מחלקים לכל ילדה מעט בצק ולוקחים לביתם ואופים. האם חייב בחלה.

תשובה: אין חייב בחלה. כי זה הכלל בצק העשוי לחלק פטור מחלה, ולכן לא יברכו על ההפרשה.

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים, או בפקס: 02-9709118,

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com

אבן יקרה

בשחר ימיה של החסידות העלילו על החסידים ורבותיהם שכביכול אינם עוסקים בלימוד התורה. בקהילה אחת נתגלע ויכוח על אופייה של החסידות, והוחלט לשגר משלחת תלמידי חכמים אל המגיד ממזריטש, כדי לבקשו לבאר סוגיה שהתקשו בה, ואז ייוכחו אם אכן החסידים יודעים ללמוד תורה.

כשהגיעו אל המגיד, הפנה אותם אל תלמידו, רבי זושא מאניפולי. רבי זושא ביאר להם את הסוגיה, עד שהכול נשאר משתוממים. כשעלו אל מרכבתם לשוב לעירם, התברר להם כי שכחו את הביאור. חזרו אל רבי זושא וביקשו לחזור לפנייהם על הביאור.

אמר להם: "לו הייתה כוונתכם לשם שמים, בוודאי לא הייתם שוכחים את הביאור; אבל מאחר שמטרתכם הייתה לקנטר ולבחון אותנו, שכחתם, ושום תועלת לא תצמח מזה שאומר אותו שוב לפניכם".

הננו שמחים להודיע כי יצא לאור עולם הסט המבוקש שרבים צפו לאורו

משלחנם של מלכים

אור שרגא

ה' חלקים, על פרשיות השבוע, מתורתם של חכמי המערב
מעוטר בהסכמות נלהבות מגדולי ישראל שליט"א

הדפסה מפוארת ואיכותית בכתב מאיר עינים, בפיסוק ומחולק לפי כותרות ונושאים

הביאו ברכה אל בתיכם!

ניתן להשיג במוסדות מתן תורה 02-970-9118, או אצל המחבר שליט"א בטל': 02-586-4320

הופיע!